

EVC-standaard beginnend hbo jeugd- en gezinsprofessional

Utrecht, 28 juni 2018

Professionalisering
Jeugdhulp en
Jeugdbescherming

1. Inleiding

Sinds 1 januari 2015 is de Jeugdwet van kracht. In de AMvB (Besluit Jeugdwet) die op deze wet is gebaseerd, is de zogenoemde norm van verantwoorde werktoedeling opgenomen. Deze norm is van toepassing op de jeugdhulp en de jeugdbescherming en op een aantal justitieorganisaties: justitiële jeugdinstanties (JJl's), de Bureaus HALT, de Raad voor de Kinderbescherming en Stichting Nidos. De norm van verantwoorde werktoedeling verplicht aanbieders van jeugdhulp om voor bepaalde werkzaamheden een geregistreerde professional in te zetten. Bepalend daarvoor zijn cliënt-gerelateerde indicatoren (zoals complexiteit, veiligheid) en professional-gerelateerde indicatoren (waaronder de mate van verantwoordelijkheid en de impact op het kind of de jongere). Deze indicatoren zijn in het Kwaliteitskader Jeugd uitgewerkt.

Professionals die werken op hbo-niveau of hoger én werkzaamheden doen in het jeugddomein die volgens de norm verantwoorde werktoedeling om de inzet van een geregistreerd professional vragen, moeten zich laten registreren. Professionals die niet aan deze eisen voldoen en bijvoorbeeld beschikken over een mbo-opleiding of een niet-afgeronde hbo- of wo-opleiding, moeten een EVC-traject doorlopen. Daarin moeten zij aantonen dat zij beschikken over de competenties om taken uit te voeren waarvoor de inzet van een geregistreerde professional is vereist. Professionals die het EVC-traject met succes doorlopen, ontvangen vervolgens een branche-certificaat waarmee zij zich kunnen inschrijven in het Kwaliteitsregister Jeugd.

Centraal element in het op te zetten EVC-traject wordt de voorliggende *EVC-standaard beginnend hbo jeugd- en gezinsprofessional*. Deze beroepsstandaard is in opdracht van het Programma Professionalisering Jeugdhulp en Jeugdbescherming (vertegenwoordigd door het Nederlands Jeugdinstituut) opgesteld door KBA Nijmegen. De standaard is gebaseerd op het *Competentieprofiel hbo jeugd- en gezinsprofessional*.¹ Omdat dit competentieprofiel betrekking heeft op de vakvolwassen professional, is dit omgezet naar de beginnend professional. Ook is voor het beschrijven van de beroepsstandaard gebruikgemaakt van het *Landelijk opleidingsdocument sociaal werk*² en de brochure *Het Kwaliteitskader Jeugd in de praktijk*³. In de tekst is steeds aangegeven van welke bron gebruik is gemaakt:

- (1) het competentieprofiel;
- (2) het opleidingsdocument;
- (3) het kwaliteitskader.

2. Beschrijving van het beroep

Jeugd- en gezinsprofessionals richten zich in hun werk op kinderen en jongeren van 0 tot 23 jaar en hun gezin en dragen bij aan het bevorderen en benutten van de ontwikkelingskansen van jeugdigen om uit te groeien tot autonoom functionerende en participerende volwassenen. Ze hou-

1 Alten, Joke van, Marianne Berger, Karin Derksen & Mariël Rondeel. (2017). *Competentieprofiel hbo jeugd- en gezinsprofessional*. Utrecht: BPSW.

2 Louwke Meinardi Communicatie [tekstred.] (2017). *Landelijke Opleidingsdocument Sociaal werk* Amsterdam: SWP.

3 Programma Professionalisering Jeugdhulp & Jeugdbescherming. (2015). *Het Kwaliteitskader Jeugd in de praktijk. Een samenvatting voor aanbieders van jeugdhulp en jeugdbescherming*. Utrecht: Nederlands Jeugdinstituut.

den de veiligheid van kinderen en jongeren in het oog en voorkomen bedreigingen van de lichamelijke en psychosociale ontwikkeling, nemen die weg of gaan ze tegen. Ze versterken bovendien de opvoedcompetentie van ouders. (2)

Typerend voor het beroep van hbo jeugd- en gezinsprofessionals is dat zij te maken hebben met complexe problematiek en uiteenlopende belangen, rekening moeten houden met diverse wetten en regels, voortdurend oog moeten hebben voor de veiligheid van kinderen en jongeren, en in die context steeds op zoek zijn naar de beste ondersteuning:

- Jeugd- en gezinsprofessionals interveniëren (op basis van de Jeugdwet) waar de veiligheid van kinderen en gezinnen in het geding zijn en/of kansen op groei, ontwikkeling en opvoeding in gevaar zijn. Wanneer jeugdigen om zwaarwegende redenen niet meer thuis kunnen wonen, streeft de jeugd- en gezinsprofessional naar een vervangende thuissituatie die zoveel mogelijk recht doet aan de eigenheid van de jeugdige. In jeugdinstellingen werken jeugd- en gezinsprofessionals samen met psychologen, orthopedagogen, psychiaters en artsen. Ze creëren een stimulerend en veilig leefklimaat. Waar mogelijk werken ze in het hersteltraject samen met vertegenwoordigers uit het primaire netwerk. (2)
- Jeugd- en gezinsprofessionals hebben een eigen professionele verantwoordelijkheid en werken samen met andere professionals sociaal werk in het belang van jeugdigen en hun ouders. Zij stemmen hun werkzaamheden onderling af en met jeugdinstellingen financiers en de gemeente. Ze schalen het werk op en af om ondersteuning en interventies op maat te houden. Ze verantwoorden hun werk aan elkaar, aan jeugdigen, aan opvoeders en aan de samenleving. (2)
- Jeugd- en gezinsprofessionals gebruiken effectieve methodieken en zoeken naar de beste inzichten, vaardigheden en werkwijzen die hun handelen verbeteren. Zij zijn alert op ontwikkelingen in de samenleving die nieuwe kansen en bedreigingen vormen voor jeugdigen. (2)
- Jeugd- en gezinsprofessionals houden de kennisbasis van het jeugdwerk actueel. Zij zoeken naar effectievere mogelijkheden om jeugdvragestukken op te lossen. Dit doen zij op basis van hun eigen practice-based en evidence-based kennis en in samenspraak met collega's, cliëntenorganisaties, beleidsmakers en kennisinstituten. (2)
- Eigen kracht en zelfregie voor jeugdigen en gezinnen en werken vanuit het cliëntperspectief staan voorop. De jeugdige en zijn omgeving spelen zelf een cruciale rol in de ondersteuning, hulp en zorg. In deze context moet de professional steeds opnieuw zelf professionele afwegingen maken en die kunnen verantwoorden. (1)
- De complexiteit van de samenleving, snelle veranderingen en vluchtige relaties kunnen leiden tot onzekerheid en ontevredenheid bij mensen. Mede hierdoor staan opvoedingswaarden en gezag van ouders en professionele opvoeders onder druk. De hieruit voorkomende dilemma's voor opgroeien en opvoeden doen een appèl op de kritisch-reflexieve en normatieve professionaliteit van jeugd- en gezinsprofessionals. Jeugdigen participeren in en switchen tussen allerlei netwerken die bijdragen aan maar ook concurreren met de opbouw van hun identiteit en relationele autonomie. (2)
- Jeugd- en gezinsprofessionals richten zich op advisering, ondersteuning, preventie van overlast, kortdurende hulp, de inzet van vrijwilligers en het sociaal netwerk en het activeren van de eigen verantwoordelijkheid en zelfstandigheid van gezinnen. De problematiek van een (klein) deel van de jeugd is zodanig complex, dat zwaardere vormen van hulp en zorg van belang zijn voor hen en voor hun veiligheid. Jeugd- en gezinsprofessionals onderzoeken wat jeugd en ouders nodig hebben om hun mogelijkheden te ontplooien en schalen daartoe de hulp of zorg op of af. (2)

- Eigen aan opgroeien is de wereld verkennen. Grenzen opzoeken en risico's nemen horen daar bij. Ook veroorzaken jeugdigen soms overlast. Dit vereist van de jeugd- en gezinsprofessional een goede balans tussen ruimte geven en in toom houden. Bovendien hebben jeugd- en gezinsprofessionals behalve met de belangen van de jeugdige ook altijd te maken met de belangen van de ouders of voogd. Zij moeten omgaan met deze soms strijdige belangen. (2)
- Om jeugdigen en gezinnen goed te kunnen helpen, werken professionals steeds meer samen, ook met collega's uit andere sectoren binnen de jeugdhulp. Ze wegen ook steeds vaker met collega's af wanneer, waarom en met wie samenwerking een meerwaarde heeft bij het bieden van de hulp. Hierbij zijn jeugd- en gezinsprofessionals (mede) verantwoordelijk voor het proces en de gemaakte afspraken. (1)
- Jeugd- en gezinsprofessionals krijgen in hun werk te maken met domeinspecifieke wet- en regelgeving, zoals de Participatiewet, Wet maatschappelijke ondersteuning, Wet langdurige zorg, Jeugdwet, beroepsregistratie, klacht- en tuchtrecht, privacywetgeving, Wet bijzondere opnemingen Psychiatrische Ziekenhuizen. Daarnaast moeten ze rekening houden met het Internationale Verdrag inzake de Rechten van het Kind en de richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming. (2)

3. Context waarin het beroep wordt uitgevoerd

Beginnend jeugd- en gezinsprofessionals werken op hbo-functieniveau in de jeugdhulp en jeugdbescherming. Zij zijn werkzaam in de jeugdzorg, jeugd-GGZ, gehandicaptenzorg, thuisbegeleiding, welzijn en maatschappelijke dienstverlening en bij gemeenten. (1) In deze branches kunnen zij werkzaam zijn in de wijk, een (residentiële) instelling, als zelfstandig ondernemer of in andere verbanden, zoals bij gemeenten, verenigingen of brancheorganisaties. (2)

Jeugd- en gezinsprofessionals dienen zich te registreren als zij werkzaamheden uitvoeren waarbij sprake is van een risicovolle en onveilige situatie voor het kind of de jongere, of als de professional grote verantwoordelijkheid heeft. Ook moet een geregistreerde professional worden ingezet wanneer sprake is van complexe problematiek, of als de beslissing over de hulp en behandeling ingrijpende gevolgen heeft op het leven van een kind of jongere. Een en ander betekent dat een geregistreerde professional nodig is in een van de volgende situaties:

- risicovol;
- crisis;
- onveilige omgeving;
- levensbedreigend;
- meerdere problemen spelen tegelijkertijd en daarbij is niet duidelijk welke hulp nodig is;
- complexe problematiek waarbij de achterliggende oorzaak onbekend is;
- sterk wisselend verloop. (3)

Jeugd- en gezinsprofessionals werken steeds vaker in een zakelijk en resultaatgerichte context. Daarbij is de lokale overheid in veel gevallen de directe of indirecte opdrachtgever. Jeugd- en gezinsprofessionals zijn echter niet slechts uitvoerende opdrachtnemers, maar nemen hun discretionaire ruimte en kijken verder dan directe resultaatgerichtheid en kostenreductie op korte termijn. Aan hen is de opdracht de vraag achter de directe vraag te duiden en tot gelding te brengen, zich te richten op het verkleinen van risico's en het voorkomen van ernstiger zorgvragen en, in het licht van het steeds veelvuldiger inzetten van digitale middelen en dossiers, scherp te zijn op privacyvraagstukken. (2)

In welke beroepscontext jeugd- en gezinsprofessionals ook werken, altijd werken ze integraal samen met collega's en andere hulp- en zorgverleners. Ze stemmen hun werk onderling af en met de (gemeentelijke) overheid, sociale wijkteams, gespecialiseerde zorg gericht op bijvoorbeeld jeugd, gehandicapten, psychiatrie en verslavingszorg. Ook werken ze samen met organisaties op bijvoorbeeld onderwijs, gezondheidszorg, kunst & cultuur, sport, vrijetijdsbesteding en media. (2)

4. Resultaat van het beroep

Resultaat van het werk van jeugd- en gezinsprofessionals is dat de jeugdige en/of zijn gezin de hulp krijgt die nodig is. (1)

Sociaal werk is gericht op het bevorderen van het sociaal functioneren (ook wel beschouwd als sociale kwaliteit) en de sociale redzaamheid van mensen. Jeugd- en gezinsprofessionals bevorderen in het bijzonder de ontwikkeling van jeugdigen naar volwassen sociaal functioneren. Resultaat van hun handelen is dat jeugdigen de kansen benutten om uit te groeien tot autonoom functionerende en participerende volwassenen. Daarbij voorkomen jeugd- en gezinsprofessionals bedreigingen van de lichamelijke en psychosociale ontwikkeling (en nemen die weg of gaan ze tegen) en versterken ze de opvoedingscompetentie van ouders. (2)

Doel van de Jeugdwet is dat kinderen en jongeren gezond en veilig opgroeien, hun talenten ontwikkelen en naar vermogen deelnemen aan de samenleving. (3) Uiteindelijk dient dat ook het resultaat te zijn van het werk van jeugd- en gezinsprofessionals.

5. Deskundigheidsgebieden en gedrag (1)

De beginnend jeugd- en gezinsprofessionals is deskundig op zes gebieden:

- ondersteunen bij regievoeren;
- samenwerken met de jeugdige en het gezin;
- versterken van het netwerk;
- interdisciplinair samenwerken met en rond de jeugdige en zijn systeem
- regie (deels en tijdelijk) overnemen van de jeugdige en zijn gezin;
- ethisch en integer handelen.

In de navolgende schema's is per deskundigheidgebied met indicatoren aangegeven uit welk gedrag blijkt dat een beginnend hbo jeugd- en gezinsprofessional op dat gebied deskundig is.

Deskundigheidgebied 1 – Ondersteunen bij regievoeren

Beschrijving

Dit is de deskundigheid om de jeugdige en zijn gezin te ondersteunen bij het voeren van de regie. Het centrale dilemma daarin is: hoe laat of leg je de regie bij de jeugdige en het gezin, en wanneer neem je de regie over? Dit dilemma ziet er in iedere situatie anders uit, maar vraagt van de professional om hetzelfde soort afwegingen.

Indicatoren	<ol style="list-style-type: none"> 1. Je werkt continu vanuit de gedachte: wat je zelf kunt, doe je zelf. 2. Je stimuleert de jeugdige, zijn gezin en/of het netwerk om te kijken naar hoe het wel zou kunnen lukken. 3. Je beëindigt op tijd het contact. 4. Je bent je bewust van het belang van veerkracht van mensen. 5. Je stimuleert mensen om vaardigheden te leren waardoor ze veerkrachtiger worden. 6. Je bemerkt de gedragsverandering als gevolg van de nieuwe vaardigheden. 7. Waar mogelijk in overleg met een collega, weeg je zorgvuldig af - met het oog voor de veiligheid van de jeugdige - of (een deel van) de regie bij de jeugdige, zijn gezin en/of het netwerk kan worden belegd. Je analyseert de situatie en geeft argumenten of dat de regie tijdelijk overgenomen moet worden of juist weer terug kan worden gegeven: licht waar mogelijk, zwaar waar nodig. 8. Je maakt mogelijke onderlinge verschillen bespreekbaar. 9. Je stelt samen met de jeugdige, zijn gezin en/of verzorgers een norm: wanneer is het goed en veilig genoeg voor de jeugdige en/of zijn gezin. 10. Je geeft tijdens overleg met betrokkenen argumenten waarom het wel of niet nodig is dat de jeugdige en zijn gezin (tijdelijk) afstand nemen van elkaar. Je toetst dat bij een collega. 11. Je onderzoekt samen hoe de draagkracht van de jeugdige, zijn gezin en/of netwerk versterkt en vergroot kan worden, zodat hij (opnieuw) zelf de regie kan (blijven) voeren. 12. Je inventariseert met de jeugdige, zijn gezin en/of netwerk of zij voldoende informatie hebben om de regie concreet invulling te geven. 13. Je ondersteunt de jeugdige en zijn gezin actief bij het activeren en benutten van het netwerk, zodat zij daarbij op een goede en verbindende manier de regie kunnen voeren. 14. Je bespreekt samen de behoefte van de jeugdige, zijn gezin en/of netwerk, en de verschillende (on)mogelijkheden van alle betrokkenen (waaronder ook professionals uit diverse organisaties) om bij te dragen. 15. Je ondersteunt zo nodig de jeugdige, zijn gezin en/of netwerk, bij het bepalen en formuleren van doelen. 16. Daar waar de jeugdige geen hulpvraag stelt en er met hem ook geen dialoog over mogelijk is blijf je zoeken naar aanknopingspunten om de jeugdige in beweging te krijgen en iets te doen met waar hij op vastgelopen is. 17. Je houdt vol en zet in overleg met een collega strategieën in om in contact te komen met de jeugdige en/of zijn gezin die in eerste instantie afwijzend tegenover hulp staan.
-------------	---

Deskundigheidsgebied 2 – Samenwerken met de jeugdige en het gezin	
Beschrijving	Dit is de deskundigheid om een relatie te bouwen en onderhouden die gebaseerd is op wederzijds vertrouwen en respect. Een relatie waarin je kunt samenwerken vanuit de gedachte dat een professional een tijdelijke rol heeft.
Indicatoren	<ol style="list-style-type: none"> 1. Je werkt zoveel mogelijk met de situatie zoals deze is, en zet deze dus niet naar je eigen hand. Als de jeugdige niet met je aan tafel wil, onderzoek je met wie de jeugdige dan wel aan tafel wil. Je dwingt daarbij niets af. 2. Je maakt veiligheid bespreekbaar en zoekt samen naar wat goed en veilig is voor de jeugdige en zijn gezin. 3. Je handelt zoveel mogelijk terughoudend (in de wetenschap dat je een passant bent) maar stelt altijd de veiligheid voorop. 4. Je sluit in elke fase van het proces aan bij de vraag en de motivatie van de jeugdige en zijn gezin en/of netwerk 5. Je geeft advies, input en/of informatie als de jeugdige en zijn gezin en/of netwerk aangeven een vraag te hebben over een bepaald thema. Indien nodig doe je dat in overleg met een collega. 6. Je spreekt de jeugdige, zijn gezin en/of netwerk aan op gedrag als dat grensoverschrijdend is en actief luisteren niet meer mogelijk is. Zo nodig overleg je hierover met collega's of vraag je hun feedback. 7. Je zoekt bij een moeilijk besluit evenwicht tussen professionele afstand en empathie.

8. Je schakelt bij moeilijke besluiten een collega in.

Deskundigheidsgebied 3 – Versterken van het netwerk

Beschrijving	Dit is de deskundigheid om actief met de jeugdige en zijn gezin op zoek te gaan naar het netwerk, want er is altijd meer dan gedacht. Je ondersteunt bij het verder verstevigen en verbreden van het netwerk.
Indicatoren	<ol style="list-style-type: none"> 1. Je maakt veiligheid bespreekbaar en zoekt samen wat goed en veilig is voor de jeugdige en zijn gezin. 2. Je stemt continu samen de verwachtingen af. 3. Je bemoedigt de jeugdige in zijn zoektocht naar zelfstandigheid en maatschappelijke participatie. 4. Je brengt samen de krachten van de jeugdige en zijn gezin/het netwerk in kaart, en zoekt samen naar mogelijkheden om deze krachten te versterken. 5. Je bevestigt en bemoedigt de jeugdige en zijn gezin en netwerk bij kleine stapjes voorwaarts bij het versterken van het netwerk en je benoemt en bevestigt deze. 6. Je voert samen het gesprek over de hulpvraag en wie waarbij en op welk moment kan ondersteunen. 7. Je ondersteunt, zo nodig, de jeugdige en zijn gezin en/of netwerk om het netwerk te onderhouden. 8. Je ondersteunt de jeugdige en zijn gezin om samen met het netwerk een plan te maken, waarin ieders bijdrage en rol helder is. Je geeft dit netwerk je vertrouwen. Je neemt het serieus als het informele netwerk zegt: "Er is iets aan de hand met het kind". 9. Je ondersteunt, indien nodig en in overleg met een collega, bij de uitvoering, evaluatie en bijstellen van het plan. Het uitgangspunt blijft daarbij dat je eigen rol zo klein mogelijk kan blijven.

Deskundigheidsgebied 4 – Interdisciplinair samenwerken met en rond de jeugdige en zijn systeem

Beschrijving	Dit is de deskundigheid om met collega-professionals en collega-organisaties samen te werken rond de vraag van de jeugdige en zijn gezin. De jeugdige en zijn gezin staan daarbij altijd voorop.
Indicatoren	<ol style="list-style-type: none"> 1. Je maakt je eigen persoonlijke en professionele belang, visie en opvattingen ondersteunend aan het belang van de jeugdige en zijn gezin en/of netwerk. 2. Je maakt veiligheid bespreekbaar en zoekt samen wat goed en veilig is voor de jeugdige. 3. Je praat altijd met de jeugdige en zijn gezin en/of netwerk, in een gezamenlijk overleg. Als de veiligheid in het geding is kun je daarvan afwijken. 4. Je overlegt, waar mogelijk en veilig, ook met de jeugdige en zijn gezin en/of netwerk in multidisciplinaire en interprofessionele overleggen en samenwerking. Zo nodig roep je daarbij vooraf- of achteraf de hulp in van een collega. Kan de jeugdige en zijn gezin en/of netwerk niet aanwezig zijn, dan licht je hen in over het overleg (als dat veilig is) en informeer je hen na afloop over de inhoud en besluitvorming. 5. Je organiseert de inzet van lichtere of juist zwaardere ondersteuning en doet dit in overleg met de jeugdige, zijn gezin en (eventueel) betrokken collega's bij collega-organisaties. 6. Je hebt respect en begrip voor de verschillende referentiekaders en drijfveren van de jeugdige en zijn gezin. 7. Je legt uit waarom jouw handelen in het belang van de jeugdige en zijn gezin en/of netwerk is. 8. Je maakt samen een plan en afspraken om de vraag aan te pakken en stelt, zo nodig, samen voorwaarden vast waaraan moet worden voldaan. 9. Je bespreekt samen wat alle betrokkenen in deze situatie te bieden hebben voor deze jeugdige en het gezin/netwerk. 10. Je bespreekt dit met collega's en vraagt hen om feedback. 11. Je spreekt samen af wie het eerste aanspreekpunt is voor de jeugdige en zijn gezin en/of netwerk en je houdt je aan die afspraken.

12. Gebruikmakend van het netwerk van collega's kun je snel en soepel schakelen tussen preventieve en curatieve ondersteuning. Je doet dit in samenspraak met professionals in de wijk en met andere organisaties.
13. Je neemt (mede)verantwoordelijkheid voor het proces en de gemaakte afspraken en gaat daarover zo nodig het gesprek aan met je collega-professionals.
14. Je spart met interne en externe collega's, jeugdige en zijn gezin en/of netwerk en hebt oog voor de effectiviteit en de efficiëntie van de aanpak. Je onderzoekt ook of je toe kan met minder ondersteuning, of dat juist meer ondersteuning nodig is. Je onderneemt actie als één van beide aan de orde is.
15. Je evalueert regelmatig samen wie er nog nodig zijn, en wat de toegevoegde waarde van alle betrokkenen is voor de jeugdige en zijn gezin en/of netwerk. Daarna doe je zelf, dan wel doen andere professionals of organisaties, zo nodig, - tijdelijk - een stap terug.
16. Je kaart bij je eigen organisatie aan waar knelpunten zijn die voortkomen uit (gemeentelijk) beleid en wet- en regelgeving.
17. Je stelt (vanzelfsprekende) zaken aan de orde en draagt daarmee bij aan de professionalisering van (startbekwame) interne en externe collega's. Dit doe je door vanuit je eigen kennis en ervaring kritische vragen te stellen die helpen bij een juiste signalering en interpretatie.
18. Je signaleert nieuwe vragen en trends die voorkomen in het werkveld, en kaart deze bij de eigen organisatie aan.

Deskundigheidsgebied 5 – Regie (deels en tijdelijk) overnemen van de jeugdige en zijn gezin

Beschrijving Dit is de deskundigheid om in bepaalde situaties de regie (deels en tijdelijk) over te nemen. Hiervan is met name sprake in de jeugdzorg, de ggz, en de gehandicaptenzorg.

- Indicatoren**
1. Je hoort altijd de jeugdige en zijn gezin en/of netwerk of je zorgt dat een vertegenwoordiger namens hen spreekt. De wens en/of behoefte van de jeugdige en zijn gezin zijn uitgangspunt voor het besluit.
 2. Je legt die behoefte of wens vast.
 3. Je laat bij elke afweging de veiligheid van de jeugdige en zijn gezin voorop staan. Je levert een bijdrage aan de veiligheid van het netwerk, de groep, de sociale omgeving en jezelf. Je neemt pas in laatste instantie en na consultatie van collega's de regie (deels) over.
 4. Je kunt alle andere betrokkenen duidelijk maken waarom welke beslissing genomen is en hen vragen datzelfde te doen.
 5. Je bespreekt de veiligheid en vraagt altijd eerst aan de jeugdige en zijn gezin en/of netwerk hoe zij zelf denken de veiligheid te garanderen.
 6. In overleg met een collega onderzoek en analyseer je zorgvuldig wat de opties en consequenties zijn. Je kijkt daarbij naar:
 - Draagkracht versus draaglast van de jeugdige en zijn gezin en/of netwerk.
 - Hoe de jeugdige en het gezin hun netwerk kunnen verbreden, versterken en positioneren.
 7. Je blijft actief luisteren naar de afwegingen van de anderen en openstaan voor het proces.
 8. Je houdt scherp wat het doel is en wat je daarin als beginnend professional te bieden hebt.
 9. Je neemt een besluit altijd in overleg met collega's. Zeker als het gaat over de verantwoordelijkheid wegnemen bij de jeugdige en zijn gezin. Je toetst bij hen en reflecteert op je afwegingen.
 10. Je wijst ouders op de (onafhankelijke) ondersteuning die ze kunnen krijgen wanneer je besluiten neemt waar ze niet, of maar gedeeltelijk, achter kunnen staan.
 11. Je blijft kritisch en onderzoekend: is het genomen besluit nog steeds het beste?
 12. Je durft hulp en ondersteuning voor jezelf te vragen:
 - Je erkent je eigen (professionele en emotionele) grenzen en bespreekt dilemma's.
 - Je weet wat jezelf wel en niet kunt organiseren en schakelt collega's in als dat in het belang is van de jeugdige.
 - Je signaleert bij jezelf wanneer je je overbelast voelt en geeft dit tijdig aan bij je collega's en leidinggevende.
 - Je houdt oog voor je eigen veiligheid.

Deskundigheidsgebied 6 – Ethisch en integer handelen

Beschrijving Dit is de deskundigheid om ethische afwegingen te maken en die onder de aandacht te brengen van de verschillende betrokkenen en je functie adequaat en zorgvuldig uit te oefenen, met inachtneming van je verantwoordelijkheden en de geldende regels.

- Indicatoren**
1. Je bent je bewust van je eigen referentiekader, normen en waarden.
 2. Je bent in staat op constructieve wijze en in overleg met collega's, de jeugdige, opvoeders en het systeem te reflecteren op je eigen normatieve kader en beroepsmatig handelen.
 3. Je sluit in gedrag en houding aan bij achtergrond, cultuur, leefwereld, referentiekader en eventuele beperkingen van de jeugdige en zijn gezin en/of netwerk.
 4. Je hanteert een houding van meerzijdige partijdigheid, waarbij het belang van het kind in principe de doorslag geeft bij een afweging.
 5. Je brengt de eigen sociale waarden en zingeving van mensen over het voetlicht en richt je op de realisatie hiervan, voor zover dit niet de veiligheid van het kind in het gedrang brengt.
 6. Je gaat altijd respectvol om met de kwetsbaarheid van het 'bij mensen thuis komen' en 'achter hun voordeur kijken'.
 7. Je motiveert en onderbouwt je handelen. Dit doe je met de beroepscode, vakinhoudelijke richtlijnen en je vakinhoudelijke en ervaringskennis.
 8. Je neemt verantwoordelijkheid voor je eigen handelen, je bent aanspreekbaar op je gedrag, en je spreekt anderen aan op hun handelen en gedrag als dat in strijd is met de professionele standaard.
 9. Je stelt je handelen steeds bij in wisselwerking met de praktijk.